

Participaziun da record

Ina midada da la lescha d'elecziun levgiescha a las partidas da furmar glistas d'elecziun

DAD ANDREAS CADONAU / ANR

■ Votantas e votants grischuns pon sa legrar dad in intensiv cumbat electoral il proxims mais e sin bler material d'elecziun en la chascha da brevs. Cun 100 candidatas e candidats per ils tschintg sez en il cussegl naziunal e tschintg candidatas e candidats per ils dus sez en il cussegl dals chantuns cuntanscha il cumbat electoral grischun nivel da record.

Gist il chantun Grischun noda in considerabel augment da glistas e da candidatas e da candidats che sa participeschan a la tscherna per in dals tschintg sez reservads a la represchentanza grischuna en il cussegl naziunal. Las 20 glistas cun 100 candidatas e candidats muntan per il chantun Grischun ina participaziun da record tar l'elecziun dal cussegl naziunal. Betg main garegiads paran ils dus sez grischuns en il cussegl dals chantuns dad esser nua ch'ils dus cussegliers en uffizi ston sa mesurar en l'elecziun cun trais ulteriuras candidaturas. Il sistem d'elecziun dal cussegl naziunal e quel dal cussegl dals chantuns sa differenziescha cumplet. Tar l'elecziun dal cussegl naziunal cun il modus d'elecziun proporzional han ponderaziuns strategicas laschè crescher il dumber da glistas e candidats. Porscher ina vasta palletta da candidatas e candidats, uschedadir ina candidatura per mintga gust para ina da las ponderaziuns fundamentalas

dad intgins strategs da partida. L'autra da segirar ulteriuras vuschs da partida grazia a cumbinaziuns da glistas. I va la finala per la repartiziun da las impurtantas brustgas, ils mandats restants repartids tenor las vuschs da partidas u da las cumbinaziuns da glistas. A chaschun da la davosa elecziun grischuna dal cussegl naziunal è la repartiziun finala gia stada fitg stretga ed ha decidì davart esser u betg esser cussegliera ubain cusseglier naziunal. Ina midada da la lescha d'elecziun federala levgiescha dentant a las partidas dad inoltrar ulteriuras glistas visavi a las elecziuns d'avant quatter onns ed ha probablain contribui a l'inflaziun da glistas e candidaturas betg sulet en il chantun Grischun.

Nagina obligaziun da rimnar suttascripziuns

Da principi sto ina partida rimnar suttascripziuns per dastgar sa participar ad ina elecziun dal cussegl naziunal da pareglir cun in'iniziativa dal pievel. En il chantun Ggrischun èn quai 100 suttascripziuns per glista. Deliberadas da la rimnada da suttascripziuns èn partidas registradas tar la chanzlia federala ed ellas ston ulteriuramain cuntanscher en ils chantuns almain in sez en il cussegl naziunal ubain trais procent da las vuschs. Enfin las elecziuns da l'onn 2015 valeva la deliberaziun da rimnar suttascripziuns sulet sche la partida in-

oltrava ina glista. Cas cuntrari stueva ella rimnar las 100 suttascripziuns e quai per mintga glista da partida. Il vicechancelier da la chanzlia chantunala *Walter Frizzoni* ha confermà la midada da la lescha d'elecziun federala che simplifitgeschia a las partidas da furmar glistas. La Partida populara per exempel va cun tschintg glistas en il cumbat electoral da l'atun proxim. Tenor la veglia soluziun legala avess la partida stui inoltrar 500 suttascripziuns per quellas glistas. Frizzoni vesa plitost ponderaziuns strategicas per motiv principal da l'augment actual da candidatas e candidats e glistas d'elecziun e main la midada legala. Ch'ella distgargia dentant las partidas da rimnar suttascripziuns e dad administraziun supplementara n'è per il vicechancelier betg da snegar.

Cussegl dals chantuns cun auter modus d'elecziun

Betg main interess regia tar l'elecziun dal cussegl dals chantuns. Ils dus cussegliers en uffizi *Martin Schmid* da la Partida liberaldemocratica e *Stefan Engler* da la Partida cristiandemocratica stattan per l'emprima giada en lur carriera da cussegliers dals chantuns visavi a trais ulteriuras candidaturas. Numnadamain da *Jon Pult* da la Partida socialdemocratica, *Géraldine Danuser* dals giuvens verd-liberals e da *Valérie Favre Accola* da la Partida populara. L'elecziun dal cussegl dals chantuns succeda via elecziun da majorz e l'emprim scrutini pretenda l'absolut pli da las vuschs. Na vegn quel absolut pli da las vusch betg cuntanschè en l'emprim scrutini dals 20 d'october succeda in segund ils 10 da november 2019. Emprovas da la vart sanestra da rumber la dominanza burgaisa grischuna en il cussegl dals chantuns ha i da pliras ils davos onns. Tar in segund scrutini n'han quellas attatgas betg manà e la dumonda resta sch'i tanscha quella giada. Da medem temp succeda l'elecziun da la represchentanza grischuna dal cussegl dals chantuns e dal cussegl naziunal pir a partir da l'onn 2007. Uschia porscha l'elecziun la pussaivladad da sa profiler cun ina candidatura da medem temp per omaduas chombras dal parlament. Ina pussaivladad nizzegiada per l'emprima giada en il chantun Grischun.

Il dretg da seser en il parlament svizzer vegn reparti da nov. Ina midada da la lescha d'elecziun promovava las stentas da las partidas da furmar dapli glistas d'elecziun per la tscherna dal cussegl naziunal.

FOTO SERVETSCH PARLAMENTAR